

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.057/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szeszák Gyula ügyvéd (Debrecen, Iparkamara u. 6.) által képviselt felperes nevecíme felperesnek, az előbb személyesen eljáró, majd Dr. Rácsai Lajos ügyvéd (Debrecen, Piac u. 1-3. II/15.) által képviselt I.rendű alperes nevecíme I. rendű és II.rendű alperes nevecíme lakos II. rendű alperesek ellen elszámolás iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6. P. 20.967/2007/35. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 36. sorszám alatt előterjesztett és 37. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a fellebbezési eljárási költségeiket maguk viselik.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 235 077 (Kettőszázharmincötezer-hetvenhét) forint csatlakozó fellebbezési illetéket.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 385 824 (Háromszáznyolcvanötezer-nyolcszázhuszonnégy) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes és az I. rendű alperes testvérek, a II. rendű alperes az édesanyjuk.

1992. február elején a felperes, az I. rendű alperes, valamint édesapjuk megállapodtak abban, hogy közös gazdasági célok érdekében közösen mezőgazdasági termelő és szolgáltató tevékenységet fognak folytatni, amelyből eredő bevételeik egy részét a gazdaságba visszaforgatják, abból fedezik a költségeket, és mezőgazdasági eszközöket vásárolnak, míg a bevétel fennmaradó részét egymást közt elosztják egyenlő arányban.

Megállapodásuk kiterjedt arra, hogy a munkavégzésben valamennyien személyesen részt vesznek.

E megállapodást követően 1992. februárjában az I. rendű alperes 112 000 Ft-ot, a felek édesapja 400 000 Ft-ot vagyoni hozzájárulásként a közös tevékenység beindítása érdekében rendelkezésre bocsátott, s ebből a felek 1 db traktort vásároltak.

A megállapodás megkötését követően 2004. szeptemberéig a tevékenységet a megegyezésnek megfelelően folytatták, azaz közösen mezőgazdasági termelő és szolgáltató tevékenységet végeztek, az ebből származó bevételük egy részét folyamatosan a tevékenységhez szükséges gépek vásárlására fordították, fennmaradó részét pedig egyenlő arányban egymás között a minden gazdasági év végén megtartott elszámolás során felosztották. 2000. május 3-án a felperes és az I. rendű alperes édesapja elhunyt, ezt követően a tevékenységet a testvérek folytatták, és a nyereségen is ketten osztoztak.

A felek közös tevékenységébe utóbb az I. rendű alperes házastársa és gyermeke is besegített, akik tevékenységükért díjazásban nem részesültek, erre vonatkozóan sem az eredeti megállapodásban résztvevők, sem a családtagok között megállapodás nem volt. Ennek igénye a segítő családtagok részéről nem merült fel.

2004. szeptemberében a testvérek a közös tevékenységet megszüntették, elszámolásra azonban a közöttük kialakult konfliktus miatt nem került sor.

Az együttműködés megszüntetésének időpontjában a társaság fennállása alatt, s annak bevételéből vásárolt mezőgazdasági gépekből és eszközökből álló ingóvagyon maradt, melyből 34 922 000 Ft értékű az I. rendű alperes, 2 514 000 Ft értékű a felperes és 250 000 Ft értékű a II. rendű alperes birtokába került.

A felek közös beruházásában, közös bevételükből készült a jelenleg a felperes és az I. rendű alperes egyenlő arányú közös tulajdonában álló ...alatti ingatlanon egy vasvázás szerkezetű géptároló felülepítmény, mely jelenlegi helyén és állapotában 480 000 Ft forgalmi értéket képvisel, ám értékkel kizárólag jelenlegi felállítási helyén bír.

A 2004-es gazdasági év bevételeinek és kiadásainak, nyereségének, gazdasági eredményének elszámolása a felek közt nem történt meg.

A feleknek az együttműködés megszűnése időpontjában a ... Lízing Zrt. felé a közösen vásárolt New Holland TM 155 típusú gépjármű beszerzéséhez igénybevett lízingdíj-tartozásuk állt fenn, melyet az együttműködés megszűnését követően az I. rendű alperes fizetett meg a lízingbeadó részére 10 340 942 Ft összegben.

A felperes keresetében vagylagosan kérte az I. rendű alperes kötelezését arra, hogy adja ki részére természetben a birtokában lévő CLASS MEGA 204 típusú kombájnt adapterekkel 13 000 000 Ft értékben, 1 JFR 984 forgalmi rendszámú MTZ-82 típusú traktort a KHR 1500 típusú rakodógéppel 1 500 000 Ft értékben, vagy fizessen meg részére 10 683 300 Ft-ot a

közös ingóvagyon 1/3 része fejében. Kérte továbbá az I. rendű alperes kötelezését a 2004-es gazdasági év eredménye 1/3 része címén 3 333 000 Ft megtérítésére, végül 250 000 Ft-ot igényelt a Köztársaság utca 67. alatti ingatlanon készült géptároló értéke 1/2-e fejében. A II. rendű alperest az I. rendű alperessel szembeni kereset tűrésére kérte kötelezni.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 90 napon belül a felperesnek 6 430 353 Ft-ot és 34 363 Ft perköltséget. A II. rendű alperest e rendelkezések tűrésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest 470 800, az I. rendű alperest 385 200 Ft illeték állam javára történő megtérítésére kötelezte.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a peres felek közötti jogviszony alapjául szolgáló szóbeli szerződés tényét, időpontját, tartalmát a felperes és az I. rendű alperes releváns tényekre vonatkozó egyező előadása alapján a Pp. 163. §-ának (2) bekezdése szerint állapította meg. E szerződést a Ptk. 568. § (1) bekezdésében szabályozott polgári jogi társasági szerződésnek minősítette.

Rámutatott, hogy a polgári jogi társaság megszűnésekor a felek között elszámolásnak van helye, amelyet az alábbiak figyelembe vételével ejtett meg:

A megmaradt ingóvagyon közös tulajdoni jellegét részben a felperes és az I. rendű alperes egyező előadása, részben a Ptk. 569. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg, azok elszámolás időpontjára vetített forgalmi értékét részben a felek egyező nyilatkozata, részben a beszerzett szakértői vélemény alapján határozta meg, míg birtokhelyzetét szintén a felek egyező előadása alapján rögzítette.

Az elszámolás köréből kirekesztette a ... alatti ingatlanon létesített vasvázas szerkezetű géptároló felülépítményt, tekintettel arra, hogy az a szakértői vélemény szerint csak a felperes és az I. rendű alperes egyenlő arányú közös tulajdonában lévő ingatlanon állva képvisel értéket, azaz nem képez az alperesi birtokban álló többletet.

Megállapította a becsatolt okiratok alapján, hogy a ... Lízing Zrt. felé fennálló 10 340 942 Ft lízingdíj-tartozást a közös tevékenység megszűnése után egyedül az I. rendű alperes egyenlítette ki.

A felek egyező előadása alapján állapította meg azt a tényt, hogy a társaság megalakulását követően az I. rendű alperes és a felek édesapja 512 000 Ft összegű vagyoni hozzájárulást bocsátott a társaság rendelkezésére, amelyből az első gépjárművet megvásárolták.

Az elszámolás köréből kirekesztette a 2004-es gazdasági év eredményét, tekintettel arra, hogy a bizonyítási teher e körben a felperesen nyugodott, ő azonban bizonyítási

kötelezettségének nem tett eleget, a könyvszakértői vélemény kiegészítését nem kérte, ezért a bizonyítatlanság következményét neki kell viselnie.

Rámutatott, hogy az I. rendű alperes házastársának és gyermekének esetleges közreműködése a per adatai alapján segítő családi minőségben és ingyenesen történt, melyre tekintettel nincs olyan jogcím, amely alapján azok utólag visszatérhessé tehetők lennének.

A közös tevékenység céljából rendelkezésre bocsátott mezőgazdasági földterületek vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a Ptk. 569. §-ának rendelkezései alapján a közös használatba utalt vagyoni hozzájárulás után elszámolási igény nem érvényesíthető.

Mindezek figyelembe vételével a társaság közös ingóvagyonának 37 686 000 Ft-os értékéből levonta az I. rendű alperes által kiegyenlített lízingdíj-tartozást, az I. rendű alperes és a felek édesapja által rendelkezésre bocsátott 512 000 Ft összegű vagyoni hozzájárulást, s az így fennmaradó 26 833 058 Ft vagyon felperesre eső 1/3 részét 8 944 353 Ft-ban határozta meg. Figyelembe vette, hogy ebből 2 514 000 Ft érték már a felperes birtokában van, így az I. rendű alperest 6 430 353 Ft megfizetésére kötelezte, arra is figyelemmel, hogy az „alperesi oldal” a természetbeni megosztástól elzárkózott.

Az ítélettel szemben az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és a megyei bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

Azzal érvelt, hogy polgári jogi társaság a felek között nem jött létre, mert ilyen irányú szerződési akaratukat egybehangzóan nem nyilvánították ki, a családtagoknak nem volt közös céljuk, csak bizonyos együttműködés alakult ki közöttük, a felperes nem bocsátott közös rendelkezésre semmilyen vagyont, mert ilyenl csak ő és édesapja bírt.

Amennyiben a polgári jogi társaság létrejött a bíróság megítélése szerint mégis megállapítható lenne, arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete azért törvénysértő, mert a kereset csak a 2004. évi haszon, illetve a gépek értéke arányos részének megtérítésére irányult, ezzel szemben a bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve teljes elszámolást végzett, megsértve a Pp. 3. és 215. §-ának rendelkezéseit.

Álláspontja szerint a megyei bíróság nem vette figyelembe, hogy édesapjuk halála után a polgári jogi társaság tulajdonképpen megszűnt, és a közös tevékenység csak akkor folytatható tovább a jogszabály értelmében, ha a többi tag azt elhatározza. E körben a bíróság a tényállást nem derítette fel kellően és nem vizsgálta azt sem, hogy édesapjuk halála után a testvérek mit örökölték.

Nem vizsgálta továbbá az elsőfokú bíróság, hogy az esetleg létező polgári jogi társaság valamennyi tagja házasságban élt, így a tag vagyona a házassági vagyontársaságnak is része.

Álláspontja szerint az elszámolást helytelenül ejtette meg a bíróság, mert nem tisztázta, hogy a felperes, aki minden évben megkapta „jutóját”, ezzel csak a tiszta nyereséget, vagy a megszerzett eszközök arányos részét is felvette-e. Nem vette figyelembe továbbá, hogy a felperes a felvett összegből milyen vagyontárgyakat szerzett, mert ezek, megítélése szerint, a polgári jogi társaság vagyonának részét képezik, így az ő résztulajdonában is állnak.

Ugyanígy nem vette figyelembe, hogy a közös tevékenységhez ő és házastársa bocsátotta rendelkezésre ingatlanvagyonát, mely után megtérítési igénye keletkezett.

Nem tette az elszámolás részévé a bíróság azt a tanúk által igazolt tény, hogy a felperesnek 2004-ben külön jövedelme is volt.

Kifogásolta, hogy 1992-ben, az első traktor vásárlásához az általa adott 112 000 Ft-os hozzájárulást ugyanilyen összegben vette figyelembe a bíróság a 2004-es elszámolás során is, holott időközben a pénz értéke romlott.

Megítélése szerint tévesen osztotta fel a gépek értékét $\frac{1}{3} - \frac{1}{3} - \frac{1}{3}$ arányban, mert valójában már a közös tevékenység éveiben megtörtént a felosztás a szerzéshez való hozzájárulás arányában, ezt tükrözi a gépek jelenlegi birtokállapota is.

Utalt arra, hogy mivel az elszámolás évente esedékes, a felperes követelésének egy része elévült.

Rámutatott, hogy jogszabálysértő az ítélet amiatt is, mert házastársát, fiát, akik a közös tevékenységben részt vettek, nem tekintették a polgári jogi társaság tagjának, holott a nyereségből részesedniük kellene.

Hivatkozott arra, hogy a megyei bíróság tévesen állapította meg a pertárgy-értékét, ezért a perköltség viseléséről szóló döntése is hibás.

Kifejtette, hogy a bíróság több tényező kapcsán elmulasztotta a felek tájékoztatását, kioktatását, megsértve a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt kötelezettségét.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, melyben az ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes kereset szerinti marasztalását kérte az elsőfokú eljárásban előterjesztett indokok alapján.

Az I. rendű alperes a csatlakozó fellebbezés megalapozatlanságára hivatkozott.

Az ítéeltábla mind a fellebbezést, mind a csatlakozó fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megfelelően kifogástalanul állapította meg, abból helytálló következtetéseket levonva megalapozott döntést hozott, annak

indokolásával is egyetért az ítéletábra, ezért csupán a jogorvoslati kérelmekben írtakra tekintettel tartja szükségesnek az alábbiak megjegyzését:

A polgári per célja - a 2000. január 1. napján hatályba lépő módosításig - a magánjogi jogviszonyból eredő jogvitáknak az igazság alapján történő eldöntése volt, igazságnak tekintve ebben a körben a bizonyított tényállást. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban az Alkotmány 57. §-a a bírósági eljáráshoz biztosít alanyi jogot, és nem azt garantálja, hogy annak eredménye minden esetben helyes lesz. (9/1992. (I. 30.) AB határozat.) Erre tekintettel kikerült a Pp. rendszeréből az igazság kiderítésének bírósági feladatként meghatározása. Hangsúlyozottá válik a különbségtétel a döntés igazságossága és az eljárás igazságossága között. A Pp. 1999. évi CX. törvénnyel történő módosítása a bíróságot tulajdonképpen „felmenti” a tények valósággal egyező megállapításának kötelezettsége alól, de még az erre irányuló törekvés kötelezettsége alól is. A Pp. 2000. január 1. napjától hatályos 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy „a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse”.

A Pp. említett módosítása előtt egyértelmű volt, hogy a bíróságot a keresetbe vett követelésnek a fél által megjelölt jogcíme nem köti, a perben a felek közötti jogviszony minősítése és annak megállapítása, hogy a jogvitát milyen jogszabályok alkalmazásával kell elbírálni, a bíróság feladata. Annak ellenére, hogy az „igazság kiderítése” a bíróság feladatai közül kikerült, és a bíróság tájékoztatási kötelezettsége is leszűkült az eljárásjogi kérdésekre, e gyakorlat változatlanul él. A Legfelsőbb Bíróság egy eseti döntésében megállapította, hogy a bíróságnak a felek jognyilatkozataihoz való kötöttsége nem jelenti azt, hogy ha valamelyik fél a perbeli jogviszony minősítését illetően tévesen rossz jogcímet jelöl meg, azt a bíróság a határozata meghozatalánál ne minősíthesse a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően. Erre azonban csak akkor van lehetőség, ha a helyes minősítéshez valamennyi tény, bizonyíték, adat rendelkezésre áll. (EBH. 2004. évi 1143. jogeset.)

Az adott esetben - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította, - a felperes és az I. rendű alperes egyezően adták elő, hogy mi volt a család célja: a boldogulásuk érdekében a testvérek és édesapjuk mezőgazdasági termelő és szolgáltató tevékenységet fog folytatni közös bevétel szerzése céljából, a valamennyiük rendelkezésére álló földeken, az elért bevétel egy részét visszaforgatják a gazdálkodásba, más részéből mindnyájan részesednek a minden év végén megejtendő elszámolást követően. Nem volt eltérés a vonatkozásban sem, hogy a tevékenység kezdetekor a felperes nem bocsátott közös rendelkezésre effektív vagyontárgyat, mert ilyenre nem rendelkezett, míg a társaság másik két tagja a traktorvásárláshoz készpénzt biztosított, illetve a gazdálkodáshoz ingatlanokat adott használatba. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a vagyon ily módon való „átadása” a szerződés érvényességét nem érinti, a felperest a nyereségből való részesedésből nem zárja ki.

Ezen egybehangzó előadások alapján nem kétséges, hogy a felek a Ptk. 568.§ (1) bekezdésében írt polgári jogi társaságot hoztak létre, még akkor is, ha ezen

együttműködés jogi szakkifejezését nem ismerték, s a vonatkozó jogszabályokkal esetleg nem voltak tisztában.

Az azonos akaratnyilatkozatuk alapján létrejött szerződést a bíróságnak - ahogyan arra az ítéletábra az előzőekben rámutatott, - a határozata hozatalakor minősítenie kellett, és e kötelezettségének a megyei bíróság eleget is tett, a felek közötti jogviszonyt pontosan minősítve megállapította, hogy polgári jogi társaságot hoztak létre.

A gazdálkodás során képezett forgótőkéből vásárolt gépek a tagok közös tulajdonába és használatába kerültek, miként a földterületek is. Az utóbbival kapcsolatban nem tisztázott, hogy a polgári jogi társaság a bérelt területek mellett mely résztvevője tulajdonában álló ingatlant művelte, amennyiben ugyanis azt a közös gazdálkodás hasznából vásárolta valamelyikőjük, az az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéssel szemben a polgári jogi társaság tagjainak közös tulajdona. A tulajdonviszonyok „felderítése” azonban a bíróságnak nem volt feladata, a felperes ezzel kapcsolatos kereseti kérelmet nem terjesztett elő.

A kereseti kérelem a gépek természetbeni elosztására, másodlagosan értékük 1/3 részének megtérítésére és a 2004. évi nyereség 1/3-ának megfizetésére irányult. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése és 215. §-a rendelkezéseit szem előtt tartva nem „teljes elszámolást” végzett, döntésével a kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl.

A felek egyezően beszéltek arról is, hogy minden évben elvégezték az elszámolást, annak kapcsán közöttük vita nem volt. Az elszámolás maga is szerződés, így a per során csak akkor támaszthattak volna igényt a 2004-et megelőző időre esedékes nyereséggel kapcsolatban, ha az elszámolással kapcsolatos szerződést megtámadták volna, erre azonban nem került sor.

Nem sértette meg a megyei bíróság a Pp. 215. §-ának előírását akkor sem, amikor a felperes részesedésének mértékét a közös vagyonból 1/3 arányban állapította meg, holott 2000. május 3-a után a polgári jogi társaságnak csak két tagja - a felperes és az I. rendű alperes - maradt, így az ez után szerzett vagyon - az I. rendű alperes előadása szerint a gépek túlnyomó többsége - 1/2 része illette volna a felperest.

A gépekkel való elszámolást az I. rendű alperes érvelésével ellentétben nem évente kellett megejteni, hiszen azok a társaság közös tulajdonaként a tagok közös használatában maradtak, kiadásukra vagy értékük arányos részének megtérítésére csak a polgári jogi társaság megszűnésekor kellett sort keríteni. (Ptk. 570. § (1) bekezdés.) Nem mulasztott az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor nem vizsgálta, hogy édesapjuk halála után a leszármazók mit örökölték. Ilyen kötelezettsége a bíróságnak nincs, hivatalból bizonyítást nem rendelhet el. Megjegyzi az ítéletábra, hogy arra figyelemmel, hogy a 2000. előtt beszerzett gépek a polgári jogi társaság tagjainak 1/3 - 1/3 - 1/3 arányú tulajdonába kerültek, - a felek eltérő megállapodásának hiányában - a törvényes öröklés szabályai szerint így nemcsak a 2000. után vásárolt, hanem valamennyi eszköz tekintetében azok 1/2 részére tarthatott volna igényt a felperes.

Tény, hogy a polgári jogi társaság tagja által a társaság tevékenysége során szerzett vagyon egyszersmind a tag és házastársa között fennálló házastársi vagyonközösséghez tartozó közös vagyon is, ám ez az elszámolást, a tag részesedésének mértékét nem befolyásolja.

Nem volt vita a felek között arról sem, hogy az 1992-beli megállapodásuk szerint a gazdaságból származó bevételt vagy annak egy részét visszaforgatják a gazdaságba oly módon, hogy fedezik a kiadásokat, illetve „fejlesztéseket eszközölnék”, azaz eszközöket vásárolnak, míg az azon felül fennmaradó jövedelmet elosztják. A probléma abból fakadt, hogy - az I. rendű alperes előadása szerint - a felperes és az édesapjuk mindig megkapta az 1/3 részt, míg az I. rendű alperes együtt kezelte a közös kasszával a „jutóját”, s abból igénye szerint vett ki, hol 500 000 Ft-os, hol 10 000 Ft-os összegeket, de hogy ténylegesen mennyit, az körülbelül sem tudta meghatározni. (4. számú jegyzőkönyv 3. oldal.) Utólag véli úgy, hogy rosszul járt, de hogy valóban így történt-e, azt éppen az ő pénzkezelési módja, illetve nyilatkozata miatt nem állapítható meg. Az ellenben tény, hogy az elszámolással összefüggésben a felek között 2003. évvel bezárólag vita nem volt. Megállapítható az a törekvés is, hogy az I. rendű alperes utólag próbálja átfogalmazni a korábbi, a felperessel egyező nyilatkozatát, mely a jóhiszemű joggyakorlás követelményével ellentétes.

A tagok által az éves elszámolások után felvett nyereség a tag vagyonának részévé vált, így az, hogy azt mire fordította, abból mit vásárolt, a polgári jogi társaság elszámolása szempontjából irreleváns, a társaság többi tagja ezzel kapcsolatban semmiféle követelést nem támaszthat.

Az egyes tagok által a polgári jogi társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulás (ingatlanok) a perbeli esetben a tagok közös használatába került, a felperes ezzel kapcsolatban igényt nem érvényesített, így a földet az azokat rendelkezésre bocsátókhoz visszakérültek, ám azután díjazás felszámítására nincsen lehetőség. (Ptk. 569. § (2) bekezdés.) Ugyanez a jogszabályhely zárja ki azt, hogy az I. rendű alperes által 1992-ben „beadott” 112 000 Ft után kamatot vagy a pénz értékromlásából adódó bármilyen „kompenzációt” figyelembe vegyen a bíróság.

A tanúk vallomásukban valóban igazolták, hogy 2004-ben bizonyos munkákért a felperesnek fizettek, de a fellebbezés nem vette figyelembe ezzel kapcsolatban azt a **CM** által igazolt körülményt, hogy a bevétellel szemben azt összecszerűségében meghaladó mértékű kiadás állt, melyet a felperes fizetett. Összességében - figyelemmel elsősorban a könyvszakértői véleményre, továbbá az I. rendű alperes házastársa által alkalmazott könyvelési technikára - megalapozottan állapította meg a megyei bíróság, hogy a 2004. év gazdasági eredményének megállapítására, elszámolására nincsen lehetőség.

Tévesen hivatkozik a fellebbezés az elévülésre, mert a felperes keresetében érvényesített követelés 2004-ben vált esedékessé, ahhoz képest a pert az elévülési időn belül megindította.

A felperes sem vitatta, hogy a polgári jogi társaság tevékenységében részt vettek az I. rendű alperes családtagjai, így az I. rendű alperes házastársa végezte a könyvelést, 2000. után kezelte a társaság pénzét, míg fiai a mezőgazdasági munkát végezték, ezzel azonban a társaság tagjainak köre nem bővült. Igazolja ezt az is, hogy az elszámolások során sem vették őket figyelembe, valamint az az I. rendű alperestől származó nyilatkozat, hogy „fel sem merült részünkről, és ilyen tartalmú megállapodás sem volt, hogy a részükre bármilyen tevékenységükért díjazást kellene fizetnünk, vagy egyéb juttatásban kellene őket részesítenünk.” (4. sorszámú jegyzőkönyv, 6. oldal.)

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget tett (34. sorszámú jegyzőkönyv). Hangsúlyozza az ítéletábra, hogy az anyagi joggal kapcsolatban tájékoztatási, kioktatási kötelezettsége a bíróságnak nincsen.

A csatlakozó fellebbezés is alaptalan. Ahogyan arra az ítéletábra rámutatott, a 2004. évi gazdálkodás eredménye a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, a felperes a bíróság felhívása ellenére nem kérte a könyvszakértői vélemény továbbfejlesztését, kiegészítését, így a bizonyítási teher szabályának megfelelően a bizonyítatlanság következményeit neki kell viselnie. A közös tulajdonban maradt eszközök, gépek értékét a felek együttes értékmeghatározása, illetve az aggálytalan szakvélemény alapján állapította meg a bíróság, így döntése e vonatkozásban is megalapozott. Az I. rendű alperes terhére megállapított marasztalási összeg felemelésére nincsen lehetőség.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira is tekintettel helyben hagyta a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése és 254. §-ának (3) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárás során a pernyertesség-pervesztesség aránya közel azonos volt, ezért az ítéletábra akként rendelkezett, hogy a fellebbezési eljárási költségeiket a felek maguk viselik. (Pp. 81. § (1) bekezdés.)

Mind a felperes, mind az I. rendű alperes illeték-feljegyzési jog kedvezményben részesült, csatlakozó fellebbezésük, illetve fellebbezésük eredménytelen volt, ezért a le nem rótt csatlakozó fellebbezési, illetve fellebbezési illetéket az állam javára meg kell téríteniük a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Nem állapítható meg, hogy a felperes felemelte volna a keresetét, amikor két, konkrétan meghatározott gép kiadását kérte, melyek értéke meghaladta a közös vagyonból követelt rész értékét.

A közös tulajdon megszüntetésének szabályaiból következően a pertárgy értéke a felperes tulajdoni hányadának értéke, és ha a természetbeni megosztás eredményeként ennél nagyobb értékhez jut, a többlet értéket meg kell térítenie, ám ez nem befolyásolja a pertárgy értékét.

D e b r e c e n, 2009. március hó 12.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Szabóné dr.
Bélteky Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő